

Kas poleks hea luua ilusaid inimesi täis ühiskond?

Scott Westerfeld „Inetud“

Varrak, 2011

Kas sa oled kunagi mõelnud, kasvõi lihtsalt omaette juurelnud, kuidas näeks välja maailm täis perfektse välimusega inimesi? Kõik naerataksid, oleksid õnnelikud ning pidutseksid ööd ja päevad läbi. 16-aastaseks saades opereeritaks kõik välimuselt täiuslikeks, millega harva kaasneksid ka mõned erandid ning inimeste tõeline sisemine mina oleks ilu hinnaks.

Raamatu autor Scott David Westerfeld on Ameerika ulmekirjanik, kes on sündinud 5. mail 1963 Dallases. Ta on lõpetanud Vassari Ülikooli filosoofia erialal aastal 1985. Ta alustas teismelisena muusika kirjutamist ning kirjutab siiaaani muusikat kaasaegsetele tantsudele. 2001. aastal abiellus Westerfeld Austraalia kirjaniku Justine Larbalestier-iga. Nüüd jagab ta oma aega Sydney ja New Yorgi vahel. Teda on tunnustatud mitmete auhindadega. Raamat „Inetud“ nimetati 2006. aastal “parimaks raamatuks noortele täiskasvanutele”.

Raamatu peategelaseks oli Tally Youngblood. 16-aastane tütarlaps, kes ihkas kohutavalt saada täiuslikuks. Ajapikku tüdruku unistus muutus, sest olukord ning mõttemaailm tegid vapustava pöörde. Mängu tulid sõbrad, inimesed, kes talle korda läksid, teine ühiskond, teine maailm, kogu tööde. Autor on Tallyt enamuses kirjeldanud väga julge ja nutika tüdrukuna. Loo alguses oli Tally vaateväli ning mõtlemine väga piiratud ja üksluine, sest ta oli terve oma elu elanud ühiskonnas, kus kõik on inetud. 16-aastaselt opereeritakse kõik välimuselt täiuslikuks. Edasi elavad noored ilusad oma linnas, kuni tuleb aeg uueks operatsiooniks. Kõigile sisestati päevast päeva, et just nii ühiskond toimib, ainult nii. Loo kestel muutus Tally aga palju julgemaks, kogemuste arv kasvas ning ta hakkas maailma nägema hoopis teisest küljest.

Mind pani see raamat kindlat liiki maailma probleemide üle juurdlema. Tänapäeval on üle terve maailma laienenud üks väga suur ja muret tekitav probleem. Miks on nii, et ilusad inimesed on väga tihti populaarsemad ja lahedamad kui inetud inimesed? Millised inimesed on ilusad? Millised koledad? Millega ilu mõõdetakse? Kas ilu on see, kui inimesel on perfektne keha ja nägu, või see, et inimene hoolitseb enda eest, on uhke iseenda üle ja on enesekindel? Milline

inimene on ilus?

Väga paljud inimesed hindavad inimesi nende välimuse järgi. Kui sa oled “ilus“, st kui sul on peenike keha, perfektsed juuksed ja laitmatu naeratus, siis tahavad kõik olla sinu sõbrad, sinuga aega veeta või lihtsalt sulle meeldida. Kui sa oled “kole“ ning neile sinu välimus ei meeldi, siis nad lihtsalt kas ignoreerivad sind või kiusavad sind, et sa saaksid aru, kui kohutavalt “kole“ sa oled. Mainin siinkohal ka neid kohutavalt kurbi juhtumeid, kus inimene on sooritanud enesetapu kas kiusamise, narrimise või millegi muu pärast.

Inimeste iluideaalid on põlvkondadega väga muutunud. Kunagi olid ilusad mehed musklis ja hästi tugevad. Naised minestasisid, kui nägid mehi, kes tõstsid suurt raskust ilma mingi pingutuseta, pluss veel nende musklis käsivarred. Ilusad naised olid aga väga kurvikad. Hinnati naisi, kes jaksasid tööd teha, kellel oli ikka liha luude peal ning kes ühe väikse kukkumise pärast tõinama ei hakanud, vaid tugevalt sisse ja välja hingasid, püsti tõusid ja naerulsui edasi läksid. Tänapäeval on aga ilusad poisid peenikesed, põsesarnade ja lahedate soengutega. Ilusad tüdrukud peavad olema imepeenikesed, suurte rindade ja tagumikuga. Muidugi oleneb see ka inimesest endast. Tõin lihtsalt ühe näite.

See on uskumatu, mida on inimesed tänapäeval nõus ilu pärast tegema. Kõik need iluoperatsioonid, dieedid jne. Nii paljud inimesed käivad iluoperatsioonidel enda välimust “parandamas“ ning satuvad veel sõltuvussegi ning ärme räägi nendest, kes üldse midagi ei söö, või siis nendest, kes söövad, aga pärast kõik välja oksendavad. Meedia on kujundanud meie kõigi jaoks iluideaali ning enamus meist püüab meeleheitlikult seda järgida. Muidugi, ma saan aru, et me kõik tahame täiuslikud välja näha, aga me peame leppima sellega, et me oleme sellised nagu me oleme ja me ei saa seda muuta. Kui sa arvad, et iluoperatsioonid või dieedid sinust parema inimese teevad, siis sa eksid. Minu jaoks tuleb ilu inimese seest. Minu jaoks on see kohutav, kuidas inimesed isegi ei taha mõnda inimest ainult tema välimuse pärast tundma õppida. Pean tunnistama, et ka mina olen inimesi niimoodi hinnanud, kuid olen sellest õppinud. Kõik inimesed on omamoodi ilusad. Ole uhke iseenda üle ja ära mõtle selle peale, mida teised sinust arvavad. Kui sa iseendale meeldid, siis meeldid sa ka teistele. Õnneks hakkas ka raamatu peategelane Tally hindama sisemist hingemaailma välisest rohkem. Et teistest erinemine pole mitte pahe, vaid elu loomulik koostisosa.

Üldpildis on see raamat väga ladus ja kaasahaarav. Ei puudu ka väike armastusliin, mis kindlasti just teismelisi lugejaid köidab. Väga tihti leidsin ennast olukorras, kus uni tikkus juba silma, aga raamatut ei suutnud ma lihtsalt käest panna. Mulle meeldis, et kogu selle iludraama keskel tuli välja ka armastuse ja sõpruse tähtsus ning vajadus inimesi hädas aidata. Ka see, et kõike ei peagi me üksi suutma. Alati on võimalus keegi endale appi kutsuda ning koos suudetakse palju rohkem. Kaks pead on ikka kaks pead.

Ma kindlasti soovitan seda raamatut lugeda. See oli tõesti väga lahe raamat ja olen väga tänulik oma kallile sõbrannale, kes seda mulle juba ammu oli soovitanud ning ka oma kirjanduse õpetajale, kes tegi mulle võimalikuks seda kohustusliku kirjandusena lugeda ning seda arvustada. Tean, et sellel raamatul on ka kolm järgnevat osa ning kavatsen sel suvel need kindlasti läbi lugeda!

Jutta Loviisa Juht

Saaremaa Ühisgümnaasium, 7. klass

Juhendaja: Merle Prii

Ulakass 2014